

BOŠNJAČKA STRANKA

KOALICIJA „ALBANSKI ODLUČNO“ – FORCA, DUA I AA

HRVATSKA GRAĐANSKA INICIJATIVA

Broj: 21-06-1/20

Datum: 21.06.2020. godina

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	21.06	2020	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/20-20		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

SKUPŠTINA CRNE GORE

PODGORICA

Obavještavamo Vas da će na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika manjinskih partija, potpredsjednik Skupštine Crne Gore poslanik Genci Nimanbegu, postaviti pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore na šestoj – posebnoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini koja je zakazana za 24. jun 2020. godine.

Šef kluba poslanika,
Adrijan Vuksanović

FORCA

E RE DEMOKRATIKE

FORCA E RE DEMOKRATIKE NOVA DEMOKRATSKA SNAGA Bul. Skenderbeu pn/bb 85360 Ulqin/Ulcinj
Tel.: +382 030 401 760 info@forca.me, www.forca.me

SKUPŠTINA CRNE GORE

Pitanje za Predsjednika Vlade

g. Duška Markovića

Ulqin / Ulcinj, 21.06.2020. god.
Nr./Br.: 800-39/20

Poštovani Predsjedniče Vlade Markoviću,

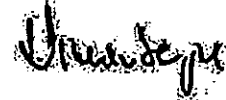
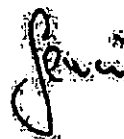
U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, kao ovlašćeni predstavnik Kluba poslanika BS, „Shqiptarët të vendosur /Albanci odlučno“ (FORCA; UDSH i ASH) i HGI, upućujem Vam sljedeće pitanje:

Poštovani Predsjedniče Vlade Markoviću,

Kako ste zadovoljni radom i rezultatima Vlade koju vodite u cijelom vašem mandatu, od formiranja (28. novembra 2016) do danas na polju unapređenja prava i položaja manjinskih naroda u sprovođenju Ustavnih odredbi iz člana 79 Ustava Crne Gore? Da li ocjenjujete da ste napravili iskorak u ispunjenju tih ustavom zagarantovanih prava (osobito onih iz nadležnosti Vlade)? Koje su ključna područja djelovanja na koje se mora svaka buduća Vlada Crne Gore fokusirati u narednom periodu da bi unaprijedila položaj manjinskih naroda?

Očekujem i pisani odgovor.

S poštovanjem,

GENCI NIMANBEGU

Potpredsjednik Skupštine

Poslanik koalicije „Shqiptarët të vendosur/Albanci odlučno“

OBRAZLOŽENJE

Gospodine predsjedniče Vlade,

Prilika je da napravimo presjek stanja i dostignuća u ovom mandatu, da podsjetim kako za nas poslanike, Vas u Vladi, a povrh svega javnost i građane Crne Gore, na ustavnu obavezu iz Poglavlja Posebna manjinska prava, član 79 Ustava Crne Gore koji glasi:

Pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jemče se prava i slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima:

- 1) na izražavanje, čuvanje, razvijanje i javno ispoljavanje nacionalne, etničke, kulturne i vjerske posebnosti;
- 2) na izbor, upotrebu i javno isticanje nacionalnih simbola i obilježavanje nacionalnih praznika;
- 3) na upotrebu svog jezika i pisma u privatnoj, javnoj i službenoj upotrebi;
- 4) na školovanje na svom jeziku i pismu u državnim ustanovama i da **nastavni programi obuhvataju i istoriju i kulturu pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;**
- 5) da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu organi lokalne samouprave, državni i sudski organi vode postupak i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 6) da osnivaju prosvjetna, kulturna i vjerska udruženja uz materijalnu pomoć države;
- 7) da sopstveno ime i prezime upisuju i koriste na svom jeziku i pismu u službenim ispravama;
- 8) da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu tradicionalni lokalni nazivi, imena ulica i naselja, kao i topografske oznake budu ispisani i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 9) na autentičnu zastupljenost u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima čine značajan dio stanovništva, shodno principu afirmativne akcije;
- 10) na srazmjernu zastupljenost u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne samouprave;
- 11) na informisanje na svom jeziku;
- 12) da uspostavljaju i održavaju kontakte sa građanima i udruženjima van Crne Gore sa kojima imaju zajedničko nacionalno i etničko porijeklo, kulturno-istorijsko nasljeđe, kao i vjerska ubjeđenja;
- 13) na osnivanje savjeta za zaštitu i unapređenje posebnih prava.

Ali ne samo iz posebnog poglavlja Ustava o manjinskim pravima. Vladavina prava i jačanja demokratskih procesa u Crnoj Gori mora omogućiti i ravnopravan socijalni, kulturni i najvažnije jednog ekonomski položaj manjinskih naroda.

Očekujem i pisani odgovor.

Ulqin/Ulcinj, me 21/6/2020

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	17. 07.	20 20	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/20-20/2		
VEZA:			
EPA:			
SKRACENICA:			PRILOG:

Vlada Crne Gore
Predsjednik

Broj: 01 - 3492

Podgorica, 15. jul 2020. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ivan Brajović, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja postavljena tokom Premijerskog sata održanog 24. juna 2020. godine, kako bi isti bili dostavljeni uvažanim poslanicima.

Duško Marković

**Klub poslanika Bošnjačke stranke, koalicije „Shqiptaret te vendosur – Albanci odlučno” – Forca, DUA i AA i Hrvatske građanske inicijative,
Genci Nimanbegu**

POSLANIČKO PITANJE

Gospodine predsjedniče Vlade,

Prilika je da napravimo presjek stanja i dostignuća u ovom mandatu, da podsjetim kako za nas poslanike, Vas u Vladi, a povrh svega javnost i građane Crne Gore, na ustavnu obavezu iz Poglavlja Posebna manjinska prava, član 79 Ustava Crne Gore glasi:

Pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica jemče se pravaji slobode koja mogu koristiti pojedinačno i u zajednici sa drugima:

1. na izražavanje, čuvanje, razvijanje i javno ispoljavanje nacionalne, etničke, kulturne i vjerske posebnosti;
2. na izbor, upotrebu i javno isticanje nacionalnih simbola i obilježavanje nacionalnih praznika;
3. na upotrebu svog jezika i pisma u privatnoj, javnoj i službenoj upotrebi;
4. na školovanje na svom jeziku i pismu u državnim ustanovama i da nastavni programi obuhvataju i istoriju i kulturu pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
5. da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu organi lokalne samouprave, državni i sudski organi vode postupak i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
6. da osnivaju prosvjetna, kulturna i vjerska udruženja uz materijalnu pomoć države;
7. da sopstveno ime i prezime upisuju i koriste na svom jeziku i pismu u službenim ispravama;
8. da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu tradicionalni lokalni nazivi, imena ulica i naselja, kao i topografske oznake budu ispisani i na jeziku manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
9. na autentičnu zastupljenost u Skupštini Crne Gore i skupštinama jedinica lokalne samouprave u kojima čine značajan dio stanovništva, shodno principu afirmativne akcije;
10. da u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu organi lokalne samouprave na srazmjernu zastupljenost u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne samouprave;
11. na informisanje na svom jeziku;

12. da uspostavljaju i održavaju kontakte sa građanima i udruženjima van Crne

~~Gore sa kojima imaju zajedničko nacionalno i etničko porijeklo, kulturno~~

istorijsko nasljeđe, kao i vjerska ubjeđenja;

13. na osnivanje savjeta za zaštitu i unapređenje posebnih prava.

Ali ne samo iz Posebnog poglavlja Ustava o manjinskim pravima. Vladavina prava i jačanje demokratskih procesa u Crnoj Gori mora omogućiti ravnopravan socijalni, kulturni i najvažnije jednak ekonomski položaj manjinskih naroda.

Očekujem i pisani odgovor.

ODGOVOR

Poštovani gospodine Nimanbegu,

Društvo je jako onoliko koliko je snažna veza među svim njegovim djelovima i vrijednostima. To je ideal kome teži svaka demokratska i prosperitetna zajednica.

Polazeći od iste osnove, da bez obzira na razlike jedni drugima budemo oslonac obnovili smo državnu nezavisnost i sačuvali vjekovni sklad različitih nacija i vjera koje žive u našoj zemlji.

To nas ipak, ne oslobađa, već obavezuje da snažimo kariku multikulturalizma i multikonfesionalizma – jer smo gradeći neraskidive veze među svim narodima na ovom prostoru, odolijevali svakoj nevolji i svakom nevremenu. A samo takvi, bićemo i svakom dobru naredni.

Iako je Crna Gora primjer suživota i sklada, i država u kojoj su manjinski narodi svaki put, bezrezervno i u vrijeme velikih izazova, potvrdili privrženost našoj Državi – treba da razgovaramo o mogućnostima unapređenja uslova za još snažnije ostvarivanje prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori, definisanih članom 79 Ustava.

Više puta sam istakao da se Vlada dosljedno zalaže za njihovu punu afirmaciju, a da su institucije garant uživanja manjinskih prava utvrđenih Ustavom i zakonima.

Pošto se Vaše interesovanje konkretno odnosi na rezultate ostvarene tokom mandata ove Vlade, dozvolite da taksativno ukažem na one najvažnije, koji se odnose na period neposredno za nama.

Naime, ostvaren je vidan napredak u razvoju i donošenju savremenog zakonodavnog i institucionalnog sistema za ostvarivanje, zaštitu i unapređenje prava manjina i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, koji je usvojen u aprilu 2017. godine, izvršena je reforma Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, koja je usmjerena ka eliminaciji potencijalnog konflikta interesa u odlučivanju, kao i na podizanju kvaliteta monitoringa i evaluacije podržanih projekata.

Takođe, značajno je unaprijeđeno funkcionisanje Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina, kao i Savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Jednom riječju – ojačali smo sve tri institucije i obezbijedili im samostalnost i nezavisnost.

Paralelno, kroz izmjene i dopune pomenutog Zakona, u jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica čine većinu ili 5 % stanovništva, definisano je da u službenoj upotrebi bude i jezik tih manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, a što su pozdravila i nadležna tijela Savjeta Evrope.

Krajem 2019. godine donijet je i Zakon o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola, kojim se uređuje ovo važno pitanje po mjeri potreba svih građana koji žive u Crnoj Gori.

Funkcionalna nezavisnost trebala je biti ojačana i finansijskom sposobnošću i potencijalom institucija koje se bave afirmacijom manjinskih naroda, što smo i učinili. Zato se budžetom Crne Gore za funkcionisanje Fonda opredjeljuje najmanje 0.15% od tekućeg budžeta, a samo u mandatu ove Vlade za finansiranje projekata Fond je raspodijelio skoro 4 miliona eura, dok je u tekućoj godini za podršku projektima raspodijeljeno više od milion eura.

Takođe, za funkcionisanje i realizaciju programskih sadržaja albanskog, bošnjačkog, muslimanskog, hrvatskog, srpskog i romskog savjeta obezbjeđuju se budžetska sredstva koja su od 2018. godine udvostručena u odnosu na prethodni period, i ukupno iznose 600.000 eura, odnosno 100.000 eura za svaki manjinski savjet na godišnjem nivou.

Dodatno, za rad Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina opredijeljen je budžet koji na godišnjem nivou iznosi oko 300.000 eura, i njegov zadatak je promocija i zaštita manjinskih prava, podsticanje očuvanja, razvoja i izražavanja kulture manjinskih naroda.

Treba napomenuti da je za posljednje tri godine Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u pet prioriternih oblasti opredijelilo preko 3,5 miliona eura za projekte nevladinih organizacija, od čega više od milion eura za unapređenje, zaštitu i promovisanje manjinskih prava.

Posljednje, ali ne i najmanje važno - Vlada je u ovom mandatu donijela i Strategiju manjinske politike 2019-2023, kao dokument kojim su definisane mjere za dalje unapređenje položaja manjina u Crnoj Gori.

Uvaženi poslanice,

Unapređenje i zaštita prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica je stalni zadatak na planu očuvanja i razvijanja njihove kulture i posebnosti. I ne samo zadatak, već privilegija našeg društva koju moramo da negujemo. Riječju - amanet koji ostavljamo budućim generacijama.

Nažalost, mnogi ovu temu devalviraju kroz svoje dnevno-političke aranžmane. Zato hvala na prilici da govorim o manjinskim narodima i kulturama, kojima će naša zajednička država ostati garant bezuslovnog poštovanja prava, kao temeljnih vrijednosti demokratske i evropske Crne Gore.

Hvala na pažnji!